

Euroopan unioni

Euroopan sosiaalirahasto

Valintaesitys

Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020
Suomen rakennerahasto-ohjelma

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Hankkeen julkinen nimi MUUTOS – Muutoskyvykkyydellä hyvinvointia ja kestävyyttä maaseudun yritystoimintaan	
Hakemusnumero 107535	Kokouksen päivämäärä 22.3.2022
Saapumispäivämäärä 18.1.2022	Diaarinumero EURA 2014/12821/09 02 01 01/2022/POPELY
Käsittelijä Ville Mehtälä	Viranomainen Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Hakijan virallinen nimi Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy	
Osatoteuttajat ProAgria Oulu ry, Oulun Diakonissalaitoksen Säätiö sr	
Toimintalinja 9. REACT-EU:n ESR-toimenpiteet	
Erityistavoite 12.4. Yritysten ja yrittäjien muutoskyvykkyden lisääminen	
Tukimuoto Työllisyyden ja osaamisen edistämiseen sekä sosiaaliseen osallisuuteen liittyvä kehittämishanke	
Alkamispäivämäärä 1.4.2022	Päätymispäivämäärä 31.8.2023

Hankkeen sisältö

Suomalaiset maatalous- ja puutarhayritykset elävät kriisiytyvässä toimintaympäristössä. Alkutuotannon kustannukset ovat nousseet merkittävästi ja ilmastomuutos haastaa yhä uusiin toimenpiteisiin niin pelloilla kuin navetoissakin. Samaan aikaan Covid-19-pandemia on heikentänyt erityisesti ulkomaisten kausityöntekijöiden saatavuutta ja aiheuttanut lisätyötä tarvittavien erityisjärjestelyjen varmistamiseksi. Haastavassa muutostilanteessa toimivat maatalous- ja puutarhayritykset tarvitsevat tukea muutosvalmiuksiensa kehittämiseen, jotta ne voivat toimia taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävästi myös tulevana epävarmuuden aikoina. Nykyisen toiminnan optimoinnin lisäksi vaihtoehtona voi olla mm. tuotantosuunnan muuttaminen, monialayrittäjyys tai jopa tilasta luopuminen esimerkiksi terveydellisistä syistä. Muutostarpeidensa ja -mahdollisuuksiensa tunnistamiseen yrittäjät tarvitsevat usein ulkopuolista apua.

Vuonna 2020 alkanut koronapandemia on aiheuttanut merkittävää henkistä kuormitusta myös maatalousyrittäjille, mikä on heikentänyt yrittäjien palautumista ja jaksamista sekä kykyä huolehtia omasta ja työntekijöiden hyvinvoinnista. Terveystta edistävät elintavat kuten riittävä fyysinen aktiivisuus ja hyvä ravitsemus sekä palauttava uni tukevat yrittäjien jaksamista, stressinhallintaa, resilienssiä ja kykyä selvitä tai ratkaista haastaviakin tilanteita. Pysyvillä pienilläkin elintapamuutoksilla voidaan tukea yrittäjien toipumista koronapandemian aiheuttamista muutoksista, mikä vahvistaa yrityksen jatkuvuutta.

Hankkeen tavoitteena on maaseutuyritysten toiminnan kehittäminen ja muutoksessa edellytettävien yritystoimintaan liittyvien valmiuksien sekä osaamisen vahvistaminen. Hankkeen tavoitteena on myös yritysten eri henkilöstöryhmien (johtajat, yrittäjät, työntekijät) kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen ja työssä jaksamisen sekä työssä jatkamisen tukeminen muuttuvassa toimintaympäristössä. Hankkeessa tarjotaan tietoa, tukea, ohjausta ja välineitä muutostilanteissa pärjäämiseen. Keskeisiä teemoja ovat muun muassa hyvinvointi, työssä jaksaminen, kannattava ja

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Hankkeen nimi: MUUTOS – Muutoskyvykkyydellä hyvinvointia ja kestävyttä maaseudun yritystoimintaan

tuottava yritystoiminta, vihreä siirtymä ja kestävä yrityksen sekä osaamisen johtaminen. Hankkeessa tuotetaan varhaisen puuttumisen malli, jota voidaan hyödyntää erityisesti maatalousyriyten mutta myös laajemmin maaseutuyriyten toiminnassa. Malli edistää yrittäjien ja yriyten työntekijöiden hyvinvointia huomioimalla koronaviruspandemian tuomat haasteet ja yrityksen taloudelliset, sosiaaliset ja ekologiset toimintaedellytykset muuttuvassa toimintaympäristössä.

Hankkeen varsinaisena kohderyhmänä ovat maaseudulla toimivat yritykset (yrityksen johto ja eri työntekijäryhmät). Maaseutuyriyksillä tarkoitetaan tässä hankkeessa yrityksiä, joilla on joko varsinaista alkutuotantoa tai/sekä muuta maaseudulla toteutuvaa yritystoimintaa (esim. matkailu-, green care-, hevos- ja metsäkoneala). Hankkeen toiminta kohdentuu erityisesti maatalousyriyksiin.

Hanke toteutetaan työpakettien avulla. Kaikissa työpaketeissa huomioidaan koronapandemian aiheuttamat erityiset haasteet ja pandemian aiheuttamat muutostarpeet yriyten toimintaan ja yrittäjien sekä yriyten työntekijöiden hyvinvointiin ja työssä jaksamiseen.

TP1. Hyvinvointi muuttuvassa toimintaympäristössä

1.1. Elintavat työssä jaksamista tukemassa

Työpakettin teemakokonaisuuden (1.1.) tavoitteena on motivoida ja kannustaa maatalousyrittäjiä ja työntekijöitä omaksumaan terveyttä edistäviä elintapoja ja antaa erilaisia välineitä ja menetelmiä oman hyvinvoinnin arvioimiseen ja seuraamiseen. Yrittäjille ja yriyten työntekijöille tehdään alussa hyvinvointikartoitus, jonka pohjalta kartoitetaan kohderyhmän nykytilannetta, koronapandemian aiheuttamia haasteita ja ryhmätöiminnöille sopivia teemoja ja ajankohtia. Yrittäjille ja työntekijöille järjestetään ryhmäohjausta. Ryhmien tavoitteet suunnitellaan kohderyhmän tarpeiden mukaan, ja niiden teemat voivat olla esim. liikunnallisesta elämäntavasta voimavaroja arkeen, palautumisen merkitys jaksamisessa, tavoitteellisen kuntoliikunnan aloittaminen, sydänterveyttä ja vireystilaa tukevien ravitsemustottumusten edistäminen tai pienillä askelilla kohti pysyvää painonhallintaa. Yrittäjillä on mahdollisuus saada myös yksilöohjausta, esim. liikunta- tai ravitsemusohjausta. Hankkeessa toteutetaan 6–7 erisisältöistä kaikille avointa webinaaria, jotka julkaistaan hankkeen Youtube-kanavalla ja ovat yrittäjien katsottavissa itselleen sopivina aikoina.

1.2. Mielen hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen

Työpakettin teemakokonaisuuden (1.2.) tavoitteena on mielen hyvinvoinnin edistäminen, osallisuuden vahvistaminen sekä maatalousyrittäjien valmiuksien lisääminen psyykkisen jaksamisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen ja ylläpitämiseen liittyen. Temaattinen kokonaisuus sisältää muutosvalmennuskokonaisuuden, sosiaalisen osallisuuden vahvistamiseen liittyvän ohjatun vertaisryhmätöteutuksen ja kohderyhmälle suunnatun luentokokonaisuuden. Koronapandemian vaikutukset mielen hyvinvointiin, stressiin ja työssä jaksamiseen huomioidaan erityisesti teemakokonaisuuden toteutuksessa.

TP2. Muutoskyvykkyyttä maaseutuyriyksiin

Työpakettin teemat muutoskyvykkyuden näkökulmasta:

-Kannattava ja tuottava yritystoiminta: toiminnan suunnittelun muuttaminen euroiksi, muutostarpeiden ja -mahdollisuuksien tunnistaminen ja toiminnan sopeuttaminen, riskienhallinta

-Vihreä siirtymä: pakolliset ja vapaaehtoiset ympäristötoimet

-Yriyten ja osaamisen johtaminen, joka huomioi taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen kestävyden, sis. HRD

Työpakettissa suunnitellaan ja toteutetaan hankkeen kohderyhmään kuuluville maaseutuyriyksille alkukartoitus, jonka tavoitteena on selvittää työpakettin teemoihin liittyvät muutostarpeet ja kehittämiskohteet uudenlaisten ratkaisuvaihtoehtojen löytämiseksi ja ongelmien ratkaisemiseksi. Alkukartoituksen jälkeen toteutetaan tarvittavat selvitykset ja suunnitellaan yrityskohtaiset jatkotoimenpiteet (n. 2-8 h/yritys, tilanteen mukaan lähi-, etä- tai hybriditöteutuksina). Yriyksen ohjataan yrityskohtaisten suunnitelmien mukaisesti jatkotoimenpiteisiin työpakettissa 1 ja/tai 2 toteutettaviin toimenpiteisiin, tai tarvittaessa hankkeen ulkopuolisten palveluiden piiriin.

Työpaketissa toteutetaan kaksi eri jatkotoimenpidekokonaisuutta seuraavasti:

-Jatkotoimenpide 1: Yritystoiminnan ja/tai johtamisen kehittäminen:

1-2 yritys kohtaista neuvontakertaa/yritys (2 h/neuvontakerta)

2 pienryhmätoteutusta x 0,5 pv/toteutus (5-10 osallistujaa/toteutus)

-Jatkotoimenpide 2: Vihreä siirtymä

1-2 yritys kohtaista neuvontakertaa/yritys (2 h/neuvontakerta)

2 pienryhmätoteutusta x 0,5 pv/toteutus (5-10 osallistujaa/toteutus)

Edellisten lisäksi toteutetaan 1-3 kaikille avointa webinaaria työpaketin teemoihin liittyen: Kannattava ja tuottava yritystoiminta: toiminnan suunnittelun muuttaminen euroiksi, muutostarpeiden ja -mahdollisuuksien tunnistaminen ja toiminnan sopeuttaminen, riskienhallinta Vihreä siirtymä: pakolliset ja vapaaehtoiset ympäristötoimet Yrityksen ja osaamisen johtaminen, joka huomioi taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen kestävyuden, sis. HRD

TP3.Varhaisen puuttumisen työvälineen/mallin kehittäminen

Työpakettien 1–2 toimenpiteiden ja tulosten pohjalta suunnitellaan alkutuotannossa toimiville yrittäjille varhaisen puuttumisen työväline/malli, joka edistää yrittäjien ja yritysten työntekijöiden hyvinvointia huomioimalla erityisesti koronapandemian aiheuttamat haasteet sekä yrityksen taloudelliset, sosiaaliset ja ekologiset toimintaedellytykset muuttuvassa toimintaympäristössä. Työpaketissa kartoitetaan koronapandemian aiheuttamia ja muita haasteita sekä syitä, joiden vuoksi apua ei ole haettu ajoissa ja kerätään aineistoa (esim. haastattelut, kyselyt) niiltä yrittäjiltä, jotka ovat tehneet tuotantosunnan muutoksen, sukupolven vaihdoksen tai luopuneet tilasta viimeisten kolmen vuoden aikana. Työpaketin tuloksena tuotetaan työväline/malli ja toimintatapa, jolla voidaan tukea erityisesti maatalousyrittäjiä ja muita maaseutuyrittäjiä hankkeen aikana ja myöhemmin erilaisissa muutostilanteissa.

TP4. Viestintä

Kohderyhmän (erityisesti maatalousyrietykset) tavoittamiseksi ja sitouttamiseksi hankkeen toimintaan tarvitaan monikanavaista markkinointia ja viestintää. Hankkeen tuotoksina valmistuu erilaisia koulutusmateriaaleja, artikkeleita sekä opiskelijoiden oppimistehtäviä, joista tiedottaminen ja markkinointi on osa työpaketin sisältöä.

☒ Hankkeen toiminta kohdistuu yhden maakunnan alueelle	☐ Hankkeen toiminta kohdistuu usean maakunnan alueelle	☐ Hankkeen toiminta on valtakunnallista
Maakunnat Pohjois-Pohjanmaa		
Seutukunnat Haapavesi-Siikalatvan, Koillismaan, Nivala-Haapajärven, Oulun, Oulunkaaren, Raahen, Ylivieskan		
Kunnat Alaveska, Haapajärvi, Haapavesi, Hailuoto, Ii, Kalajoki, Kempele, Kuusamo, Kärsämäki, Liminka, Lumijoki, Merijärvi, Muhos, Nivala, Oulainen, Oulu, Pudasjärvi, Pyhäjärvi, Pyhäjoki, Pyhäntä, Reisjärvi, Raahe, Sievi, Siikajoki, Siikalatva, Taivalkoski, Tyrnävä, Utajärvi, Vaala, Ylivieska		

Lisätietoja hakemuksesta

Osallistuvia henkilöitä yhteensä 100, mukaan tulevia yrityksiä 40.

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankkeen nimi: MUUTOS – Muutoskyvykkydellä hyvinvointia ja kestävyttä maaseudun yritystoimintaan

Kustannukset	Yhteensä €
1 Palkkakustannukset	302 169
2 Ostopalvelut	33 500
3 Muut kustannukset	5 200
4 Flat rate	51 372
Kustannukset yhteensä	392 241
5 Tulot	0
Nettokustannukset yhteensä	392 241

Rahoitus	Yhteensä €	Osuus nettokustannuksista (%)
1 Haettava ESR- ja valtion rahoitus	313 793	80,00
2 Kuntien rahoitus	0	0,00
3 Muu julkinen rahoitus	34 723	8,85
4 Yksityinen rahoitus	43 725	11,15
Rahoitus yhteensä	392 241	100,00

Kustannukset	Yhteensä €
6 Kunnat	0
7 Muu julkinen	0
Yhteensä	0

Rahoitus	Yhteensä €
5 Kuntien rahoitus	0
6 Muu julkinen rahoitus	0
Yhteensä	0

Kustannusarvio yhteensä	392 241
--------------------------------	----------------

Rahoitussuunnitelma yhteensä	392 241
-------------------------------------	----------------

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on erityistavoitteen 12.4 (REACT-EU/ESR) mukainen: hankkeessa tarjotaan keinoja yrittäjien ja yritysten työntekijöiden työhyvinvointiin uudenlaisissa tilanteissa sekä vahvistetaan muutoskyvykkyyttä. Hankkeen toiminnalla tuetaan yrittäjien ja henkilöstön työkykyä, henkistä jaksamista sekä yritysten vihreää siirtymää. Hanke on Pohjois-Pohjanmaan koronatoimenpidesuunnitelman mukainen tukiessaan työhyvinvointia ja työssä jaksamista.

Rahoittajan esitys

Rahoittajan esitys ☒ Hakemus esitetään hyväksyttäväksi ☐ Hakemus esitetään hylättäväksi
---

Ratkaisun mahdolliset perustelut ja jatkotoimenpiteet

Erityisten valintaperusteiden pisteytyksessä hanke sai yhteensä 30/50 pistettä:

Käsittelyt:

Pohjois-Pohjanmaan ELY - keskuksen EURA - rahoituskokous 23.2.2022

Pohjois-Pohjanmaan ELY - keskuksen Elinkeino ja luonnonvara -teemaryhmä 3.3.2022

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 22.3.2022